

ŠOLSKI CENTER VELENJE
ELEKTRO IN RAČUNALNIŠKA ŠOLA VELENJE
Trg mladosti 3, 3320 Velenje

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE

Tematsko področje: INTERDISCIPLINARNO (sociologija in računalništvo)

Avtorka:
Maja Ovčar, 4. letnik

Mentorja:
Islam Mušić, prof.
Melita Kovač

Velenje, 2011

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Šolskem centru Velenje - ELEKTRO IN
RAČUNALNIŠKA ŠOLA

Mentor: Islam Mušić, prof.
Melita Kovač

Datum predstavitve:

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Elektro in računalniška šola Velenje/2010
KG neformalno izobraževanje / spletni portal
AV OVČAR, Maja
SA MUŠIĆ, Islam ment., KOVAČ Melita ment.
KZ 3320 Velenje, SLO, Trg mladosti 3
ZA Šolski center Velenje, Elektro in računalniška šola
LI 2010
IN NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE
TD RAZISKOVALNA NALOGA
OP VII, 33 s., 12 slik, 13 graf.
IJ SL
JI sl/en

AI

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti koliko mladi uporabljajo neformalno izobraževanje in njegova potrdila in če le-to upoštevajo delodajalci ko iščejo nove delojemalce. V tem raziskovalnem delu sem anketirala in postavila portal, kjer lahko delodajalci vidijo, s kakšnimi ocenami je bil ocenjen določen tečaj, delavnica oziroma izobraževanje.

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

KEY WORDS DOCUMENTATION

ND Elektro in računalniška šola Velenje/2010

CX unformal education / web portal

AU OVČAR, Maja

Mentor: MUŠIĆ, Islam

PP 3320 Velenje, SLO, Trg mladosti 3

PB Šolski center Velenje, Elektro in računalniška šola

PY 2010

TI UNFORMAL EDUCATION

DT RESEARCH WORK

NO VII, 33 p., 12 pic., 13 chart.

LA SL

AL sl/en

AB

Intention of my research work is to find out how much do young people use unformal education and his confirmations. I want to know how much the employers consider unformal knowledge when they search for new employees. In this research I interviewed young people and employers and I produced a portal where employers can see the ratings that has been assessed a course, workshop or training.

Kazalo vsebine

1 UVOD.....	1
1.1 Namen in cilj raziskovanja.....	3
1.2 Hipoteze.....	4
2 PREGLED OBJAV.....	5
2.1 Možnosti pridobivanja neformalnega znanja.....	5
2.2 Način priznavanja.....	7
3 METODE DE LA.....	9
4 SPLETNI PORTAL.....	10
5 RAZPRAVA REZULTATOV.....	14
5.1 Rezultati anketiranja dijakov.....	14
5.2 Rezultati anketiranja podjetij.....	19
6 SKLEPI.....	23
6.1 Hipoteze.....	23
7 POVZETEK.....	25
8 ZAHVALA.....	26
9 PRILOGE.....	27
9.1 Večer - Delodajalca zanima tudi neformalna izobrazba.....	27
9.2 Večer - Jeziček na tehničnici pri iskanju zaposlitve.....	29
9.3 Ankete za dijake.....	31
9.4 Anketa za podjetja.....	33

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Kazalo slik

Slika 1: Potek formalnega izobraževanja.....	1
Slika 2: Prostovoljci na delovni brigadi v Velenju, 2009.....	2
Slika 3: Premalo delovnih mest in premalo izkušenj.....	3
Slika 4: Mladinski center Velenje na stari lokaciji.....	6
Slika 5: Beleženje neformalnega znanja v NEFIKS.....	7
Slika 6: Promocija NEFIKS z nasmeškom.....	8
Slika 7: Anketiranje.....	9
Slika 8: Izgled spletnega portala s svežimi delavnicami.....	10
Slika 9: Izgled administracije portala.....	11
Slika 10: Postavitev različnih modulov.....	11
Slika 11: Slovenjenje modula.....	12
Slika 12: Urejanje slik za portal.....	13

Kazalo grafov

Graf 12: Statistika letnic rojstev.....	14
Graf 13: Ali poznaš neformalno izobraževanje?.....	15
Graf 14: Ali pridobivaš neformalno znanje?.....	15
Graf 15: Poznaš potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?.....	16
Graf 16: Si mnenja, da bi te delodajalec prej zaposlil z neformalnim znanjem?.....	17
Graf 17: Če si že kdaj opravljal/sodeloval/delal pri katerih od naštetih dejavnosti jo obkroži.....	17
Graf 18: Kateri način bi te motiviral za pridobivanje neformalnega znanja?.....	18
Graf 19: Ali poznate neformalno izobraževanje?.....	19
Graf 20: Ali ponujate možnost pridobivanja neformalnega znanja?.....	19
Graf 21: Če ste odgovorili z DA; ali izdajate potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?.....	20
Graf 22: Imajo delojemalci z neformalnim znanjem prednost pri zaposlevanju?.....	21
Graf 23: Ponujate možnost opravljanja počitniškega dela?.....	21
Graf 24: Na kakšen način bi vaše podjetje motiviralo mlade, da si pridobijo neformalno znanje?.....	22

VIRI IN LITERATURA

Besedilo:

1. http://sl.wikipedia.org/wiki/Mladinski_center, 26.1.2011
2. <http://www.mojajzbira.si/vsebina/slovar.htm>, 26.1.2011
3. <http://www.vecer.com/clanek2009052805436741>, 26.1.2011
4. <http://www.vecer.com/clanek2010021605512400>, 26.1.2011
5. <http://www.vecer.com/clanek2010021605512400>, 26.1.2011

Slike:

1. www.google.si, 25.1.2011

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

1 UVOD

Neformalno znanje je znanje, ki je cenjeno vsak dan bolj. Ko iščemo službo nas vedno vprašajo, kje smo že delali in kakšno znanje še posedujemo razen formalnega znanja iz šole. Zanima jih pri kakšnih projektih smo sodelovali in kakšen imamo odnos do sodelavcev, vse to so pa znanja in navade, ki jih pridobivamo na različnih izobraževanjih in projektih pri katerih sodelujemo izven šole/študija in podobno.

Neformalno izobraževanje je vsaka organizirana in namerna izobraževalna dejavnost, ki poteka zunaj formalnega sistema vzgoje in izobraževanja. Izobraževalne aktivnosti so usmerjene na specifično ciljno skupino in načrtovane, vendar redko strukturirane konvencionalno, tj. kot učni predmet. Navadno so naslovljene na specifično ciljno skupino in se izvajajo v okviru različnih okolij in okoliščin, pri katerih učenje ni nujno edina oz. poglobljena aktivnost.
(<http://www.mojaizbira.si/vsebina/slovar.htm>, 25.1.2011)

Slika 1: Potek formalnega izobraževanja

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Zaradi trenutnih razmer na trgu dela, se mora vsak, ki bi rad dobil zaposlitev čim boljše predstaviti in potruditi pri delodajalcu. V primeru da prideta do delodajalca dve osebi z enako izobrazbo pride do dileme, saj delodajalec ne ve koga naj zaposli, praviloma bi raje imel nekoga z več izkušnjami. In prav te izkušnje pridobivamo z neformalnim izobraževanjem skozi vsa leta. Vsakovrstno delo oziroma učenje, ki ni v skladu z učnim načrtom šole je neformalno izobraževanje. Zdi se mi pomembno, da bi mladi takšne priložnosti morali boljše izkoristiti in se jih posluževati, ker jim ponujajo veliko izkušenj in druženja z novimi skupinami ljudi posledično pa tudi boljše kompetence. Zasledila sem nasvet: „**Zavedaj se, da ni pomembno kaj znaš, ampak je pomembno, kaj znaš narediti!**“ (www.epf.uni-mb.si/.../Priprava%20na%20razvoj%20kariere.pdf, 1.2.2011)

In ker večina mladih danes stremi h karieri, se mi zdi, da morajo imeti še dodatno izobrazbo, le-ta je lahko neformalna. Neformalno znanje je vsako znanje, ki ga pridobivamo izven izobraževalnih ustanov npr.: izpit za avto, organizacijske sposobnosti, vodenje skupine, medkulturni dialog, organizacija projekta, komunikacija, oblikovanje spletnih strani in podobno.

Slika 2: Prostovoljci na delovni brigadi v Velenju, 2009

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

1.1 Namen in cilj raziskovanja

Sama se v prostem času dosti srečujem z neformalnim izobraževanjem, ki mi je velikokrat pomagal pri iskanju počitniškega dela prav tako pri spoznavanju novih ljudi. Zato me zanima na kakšne načine in koliko uporabljajo to znanje sovrstniki, ter kako gledajo na neformalno izobraževanje v podjetjih. Se mladi sploh zavedajo, da so to zelo pomembne kompetence in prav tako izkušnje, ki jih pridobivajo med tem, ko opravljajo počitniško delo, delajo prostovoljno, so udeleženi na raznih izmenjavah, tečajih, delavnicah? Ali nam neformalno znanje zagotavlja boljšo zaposljivost?

Slika 3: Premalo delovnih mest in premalo izkušenj

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

1.2 Hipoteze

V raziskovalni nalogi bom poskušala potrditi oziroma ovreči naslednje hipoteze.

- Dijaki ne poznajo bistvenega pomena neformalnega znanja in ga ne pridobivajo ciljno.
- Delodajalci ne upoštevajo neformalnega izobraževanja pri zaposlitvi.
- Neformalno izobraževanje dijakom prinaša prednosti pri nadaljnjem vpisu ter pri iskanju zaposlitve.

S pomočjo anketiranja dijakov in podjetij, bom te hipoteze ovrgla ali jih potrdila.

2 PREGLED OBJAV

Vse pogosteje mediji pišejo o neformalnem izobraževanju, saj tovrstna izobrazba postaja ključen pomen pri zaposlovanju. Z objavami v medijih delodajalci spodbujajo in motivirajo mlade, da si pridobijo to znanje. Razne druge institucije organizirajo nagrajevanja za osebe, ki bodo imele največ certifikatov ter priznanj, s katerimi lahko dokazujejo pridobljeno znanje. To je trenutno eden izmed načinov motivacije današnje mladine.

2.1 Možnosti pridobivanja neformalnega znanja

Oseba, ki želi pridobiti tovrstno znanje lahko to uresniči na veliko načinov. V Sloveniji imamo sistem pridobivanja neformalnega znanja dokaj razvit, problem je le v tem, da se ga malo ljudi poslužuje.

Možnosti pridobivanja delovnih izkušenj:

- strokovna praksa,
- prostovoljno delo,
- delo na projektih,
- delo s pomočjo študentskega servisa,
- udeležba na mladinskih izmenjavah,
- drugo.

Obstaja torej veliko možnosti pridobivanja delovnih izkušenj. Ne glede na to, s katero obliko dela si v času šolanja pridobivaš izkušnje, lahko pridobiš naslednje:

- vzpostavljaš stike z novimi ljudmi,
- pridobivaš nove delovne in druge izkušnje,
- spoznaš področje dela, ki je povezan s tvojim šolanjem,
- spoznaš različna podjetja,
- lažje povežeš teoretično pridobljeno znanje in prakso v podjetjih,
- naučiš se pomembnih veščin (pogajanje, vodenje sestankov, organizacija projektov...).

Ena izmed ustanov kjer lahko pridobiš neformalno znanje je mladinski center, ki je definiran kot

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

prostor, ki ponuja mlademu kvalitetno preživljanje prostega časa oblikovan po njegovi meri. Vanj se vključujejo mladi kot posamezniki za usmerjeno ali neusmerjeno preživljanje prostega časa in kjer poteka celostna obravnava posameznika. (mladinski delavci, na »Srečanju mladinskih centrov Urada RS za mladino« v Tolminu oktobra 2005 – http://sl.wikipedia.org/wiki/Mladinski_center, 25.1.2011)

Slika 4: Mladinski center Velenje na stari lokaciji

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

2.2 Način priznavanja

V postopku priznavanja neformalno pridobljenega znanja se z vrednotenjem znanja dijaka ugotavlja ustreznost neformalno pridobljenega znanja s standardi znanja, ki so opredeljeni v posamezni programski enoti.

V šolah ne priznavajo neformalnega znanja kot formalno znanje, učitelji se vseeno zavedajo tega, da takšno znanje dijaki posedujejo. Zato so uveljavili Mapo učnih dosežkih,

*Slika 5: Beleženje
neformalnega znanja v
NEFIKS*

Dokazila, na podlagi katerih se priznava neformalno pridobljeno znanje, so:

- dokazila o usposabljanju oz. izpopolnjevanju,
- certifikati, izdani v skladu s predpisi, ki urejajo priznavanje poklicnih kvalifikacij,
- dokazila o pridobljenim znanju in opravljenih obveznostih po delih izobraževalnega programa,
- potrdila delodajalcev o usposabljanju z delom,
- druga podobna dokazila

(<http://www.mojazbira.si/vsebina/slovar.htm>, 25.1.2011)

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Slika 6: Promocija NEFIKS z nasmeškom

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

3 METODE DELA

V raziskovalnem delu sem uporabila anketne vprašalnike, ker sem potrebovala podatke o osveščenosti dijakov in podjetnikov o neformalnem znanju. Ankete so bile razdeljene od prvih do zaključnih letnikov. Ankete za podjetja sem poslala preko e-pošte različnim podjetjem, ki delujejo bodisi v Šaleški dolini, bodisi v okolici le-te. Vse odgovore sem smiselno prenesla v celoto, in jo prikazala grafično. Informacije sem zbirala prav tako s pomočjo svetovnega spleta.

Slika 7: Anketiranje

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

4 SPLETNI PORTAL

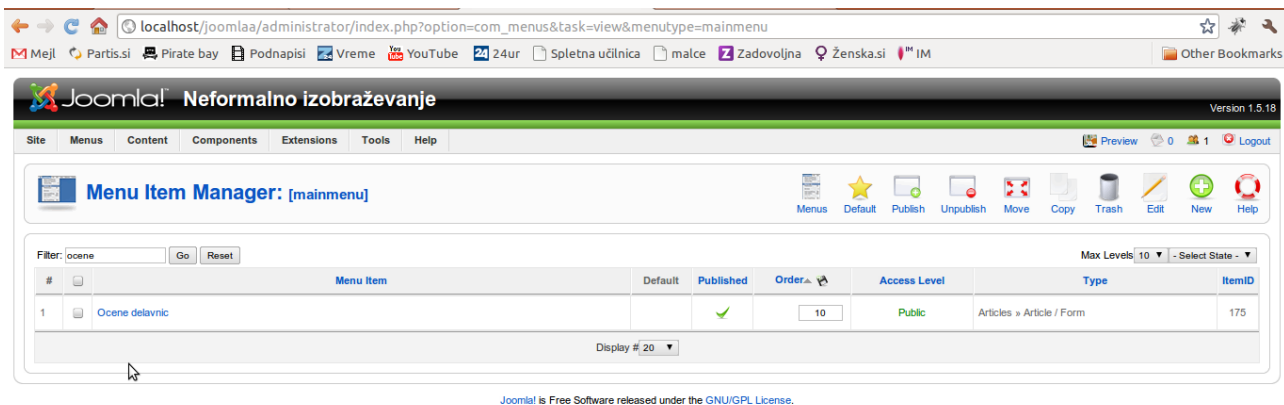
S pomočjo Joomla se ustvarila spletni portal, kjer si lahko delodajalci pogledajo kvaliteto delavnic, tečajev in izobraževanj, ki so jih bodisi sami priredili ali poslali delavce na tovrstne dogodke.

Portal je zasnovan tako, da prikazuje vse trenutne delavnice in tečaje, ki so na voljo v Sloveniji ter kakšne so njihove cene, kraj izvedbe, organizator in podobno.

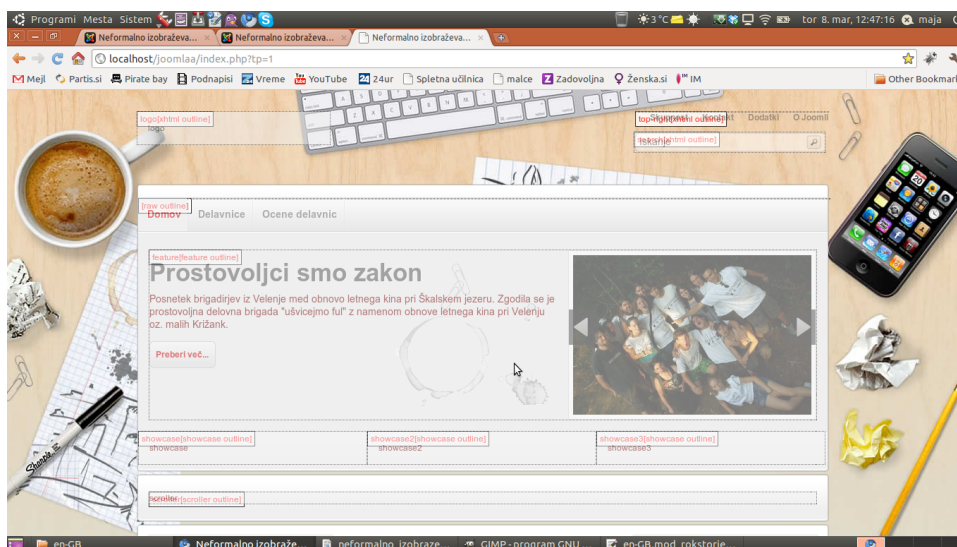
Slika 8: Izgled spletnega portala s svežimi delavnicami

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Slika 9: Izgled administracije portala

Vsak portal ima administracijsko stran, kjer lahko administrator ali skrbnik urejata in dodajata članke, meniju, strani, module in dodatke. Slednja slika pa je zaslonski posnetek mojega ozadja, kot mu še drugače rečemo, med urejanjem menija „Ocene delavnic“.

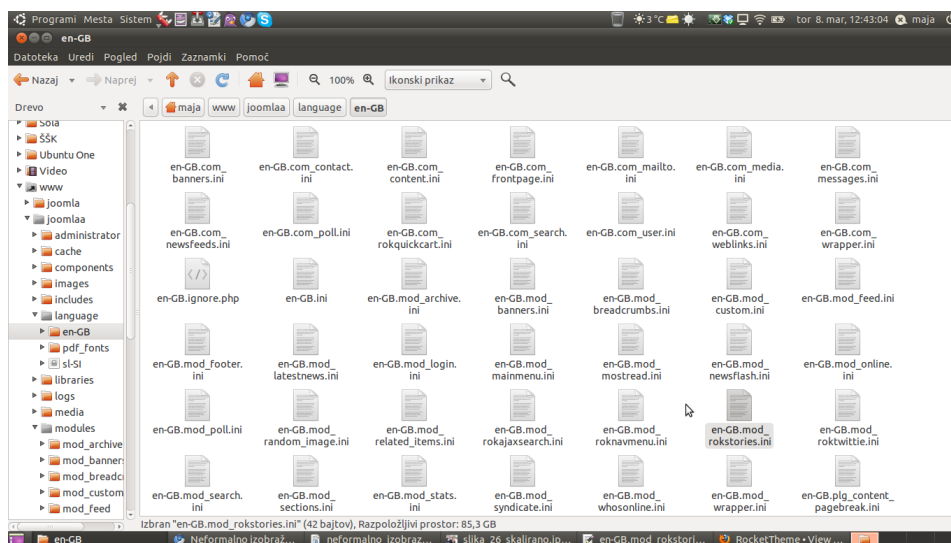

Slika 10: Postavitve različnih modulov

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

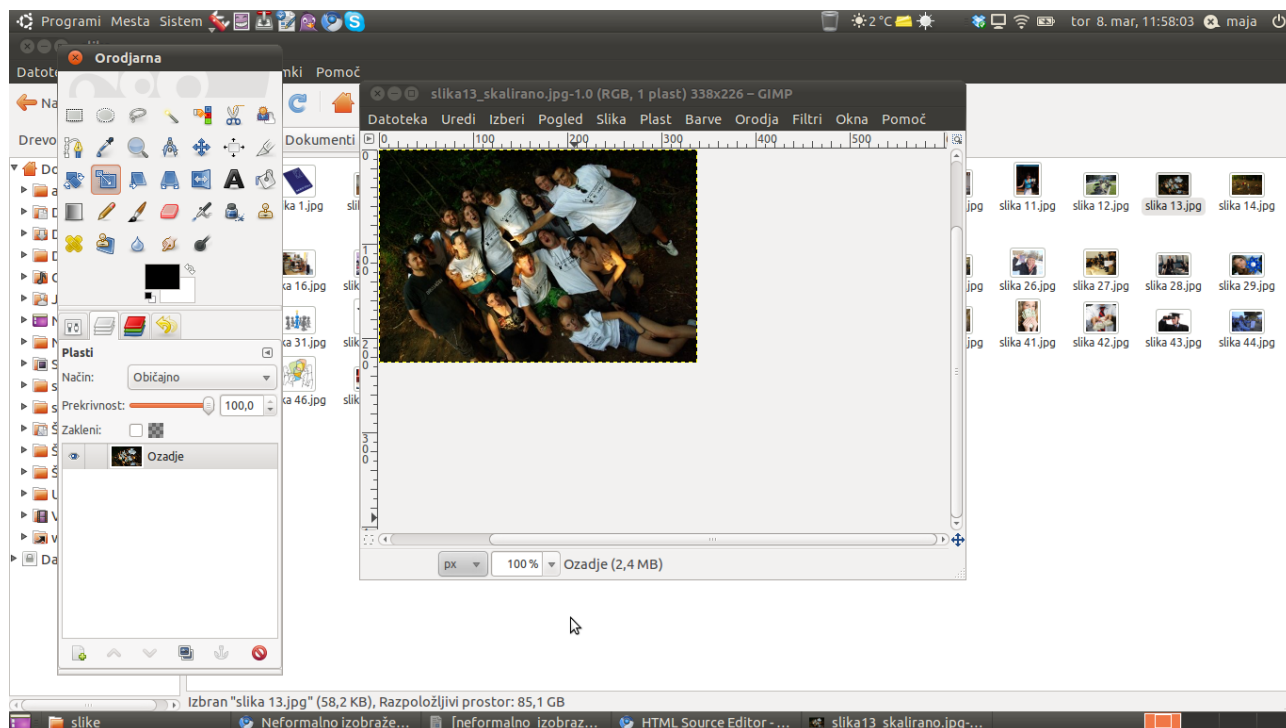
Na sliki lahko vidimo, kako so na spletni strani postavljeni različni moduli, v katerih so prednastavljene oblikovne in pozicijske nastavitve. Vsak modul ima svoje ime, ki ga kasneje med urejanjem iščeš med kategorijami.

Slika 11: Slovenjenje modula

Pri postavljanju spletnega portala je prišlo do manjših zapletov, ki se jih uspešno rešila. Eden izmed takšnih je bil, ko sem poskušala napis gumba na prvi strani posloveniti. Do problema je prišlo le zaradi pomanjkanja znanja. Rešitev vsega tega pa je bila, da je bilo potrebno novo datoteko v slovenskem jeziku kopirati v mapo z angleškim jezikom, saj je bila slovenska mapa zaklenjena in sistem deluje tako, da če v slovenski mapi ne najde ustrezne datoteke jo išče v mapi z angleškimi datotekami.

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

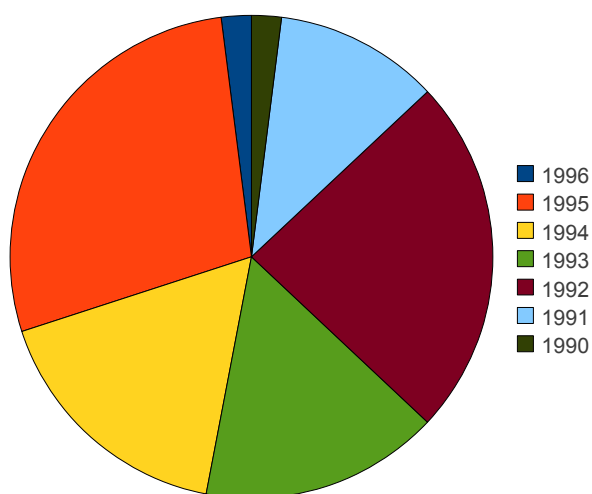
Slika 12: Urejanje slik za portal

Slike sem urejala v odprtokodnem programu GIMP, s pomočjo katerega sem večinoma določala njihovo širino in višino zaradi nastavitve in enotnega izgleda na portalu.

5 RAZPRAVA REZULTATOV

Uporabila sem metodo anketiranja, s katero sem si pridobila rezultate iz podjetij ter od dijakov. Dijake sem anketirala na Elektro in računalniški šoli Velenje in sicer od prvega do četrtega letnika, anketirancev je bilo 100. Ankete za podjetja pa sem poslala preko e-pošte. Statistika pa je vidna na spodnjih grafičnih prikazih.

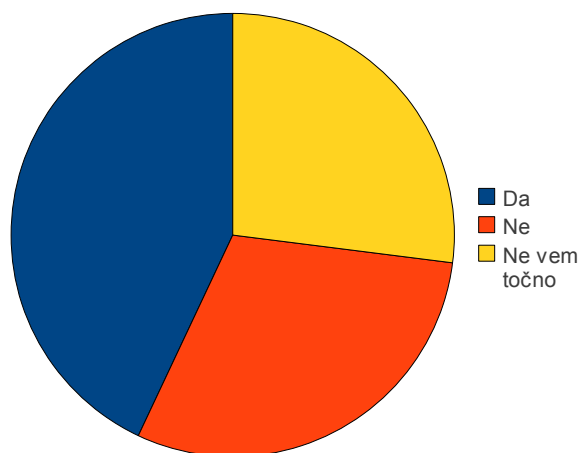
5.1 Rezultati anketiranja dijakov

Graf 13: Statistika letnic rojstev

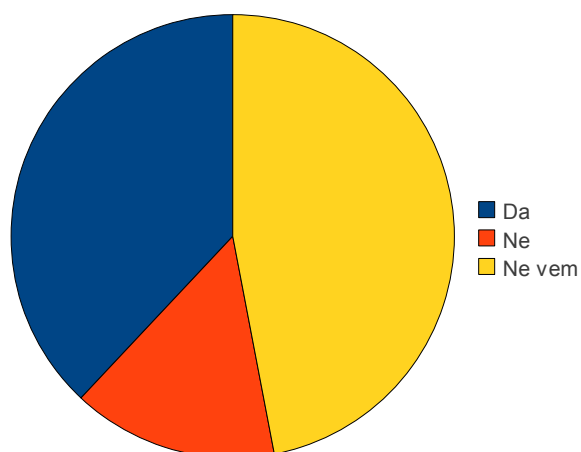
Iz tega grafa je razvidno da je bilo največ anketirancev rojenih v letih 1995 in 1992. Najmanj pa je takšnih ki so rojeni v letu 1996 in 1990.

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Graf 14: Ali poznaš neformalno izobraževanje?

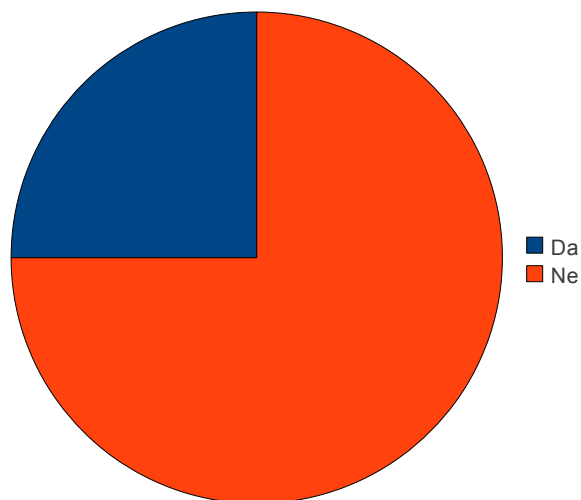
Razberemo lahko, da malo več kot ena tretjina anketirancev pozna izraz neformalno izobraževanje.

Graf 15: Ali pridobivaš neformalno znanje?

V grafu je prikazano da skoraj polovica anketirancev sploh ne ve ali na kakršnikoli način pridobiva neformalno znanje.

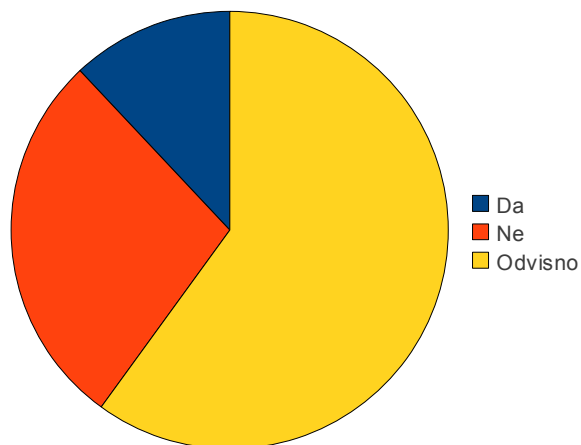
Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Graf 16: Poznaš potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?

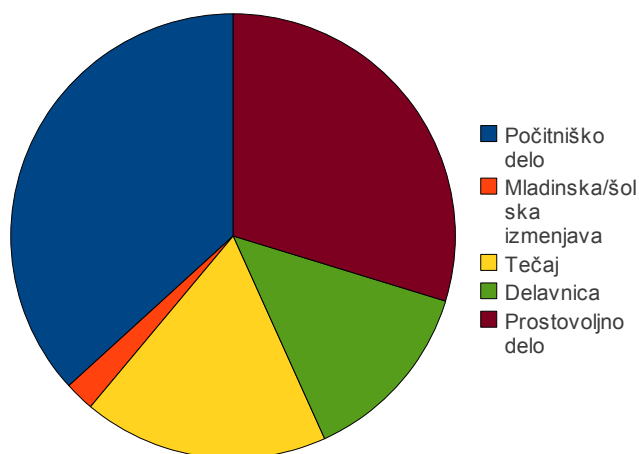
Iz tega grafa se da razbrati, da komaj ena četrtnina anketirancev pozna kakršna koli potrdila oziroma certifikate, ki potrjujejo neformalno izobrazbo. Marsikateri dijak, se očitno ne zaveda da vsa priznanja in pohvale, ki jih dobijo v šoli so tudi pisni dokazi o tem, da njihov lastnik poseduje neformalno znanje.

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Graf 17: Si mnenja, da bi te delodajalec prej zaposlil z neformalnim znanjem?

Graf prikazuje razmerje tistih anketirancev, ki so mnenja, da neformalno znanje ne prinaša večjih možnosti pri zaposlitvi do tistih, ki so mnenja da to občutno spremeni pogled delodajalca in do tistih, ki so mnenja da je to čisto odvisno od posameznika in okoliščin.

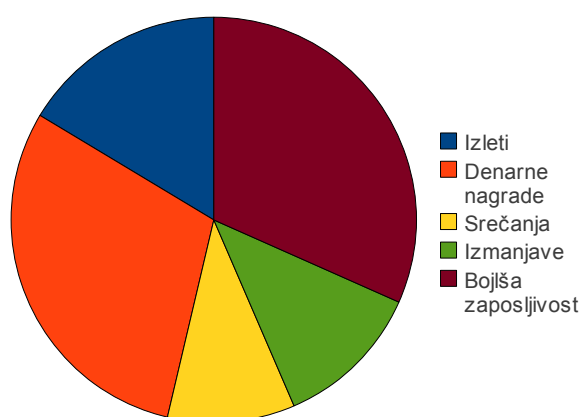
Graf 18: Če si že kdaj opravljal/sodeloval/delal pri katerih od naštetih dejavnosti jo obkroži.

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

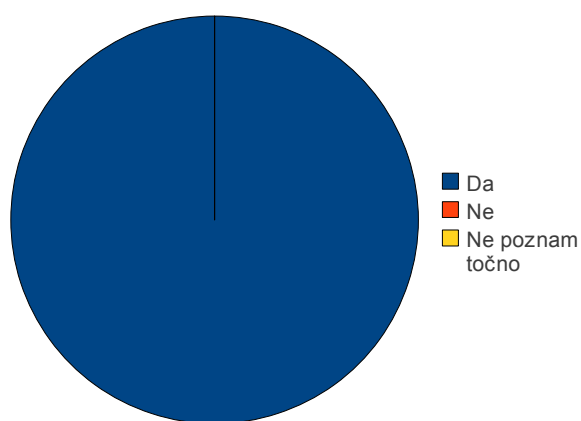
Na zgornjem grafu lahko vidimo, da je največ anketirancev opravljajo počitniško delo oziroma prostovoljno delo. Zelo malo pa se jih je udeležilo mladinski ali šolskih izmenjav, kar je malo zaskrbljujoče, če upoštevamo dejstvo na razne mladinske organizacije in učitelji v šoli vedno znova spodbujajo dijake, da se naj tovrstnih izmenjav udeležijo.

Graf 19: Kateri način bi te motiviral za pridobivanje neformalnega znanja?

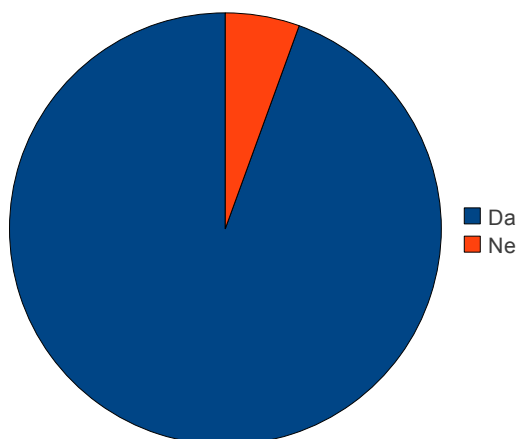
Razbrati se da, da bi približno enako številko anketirancev motivirale denarne nagrade in boljša zaposljivost po končanem šolanju. Zelo malo je takšnih, ki si se neformalno učili zgolj zaradi srečanj ali izmenjav. Neko vmesno število pa predstavljajo dijaki, ki bi se izobraževalni neformalni ravni zaradi izletov.

5.2 Rezultati anketiranja podjetij

Graf 20: Ali poznate neformalno izobraževanje?

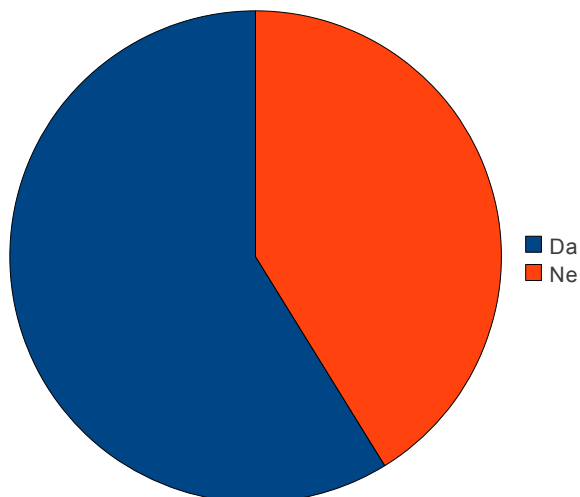
Graf nam prikazuje, da vsa anketirana podjetja poznajo neformalno izobraževanje oziroma znanje.

Graf 21: Ali ponujate možnost pridobivanja neformalnega znanja?

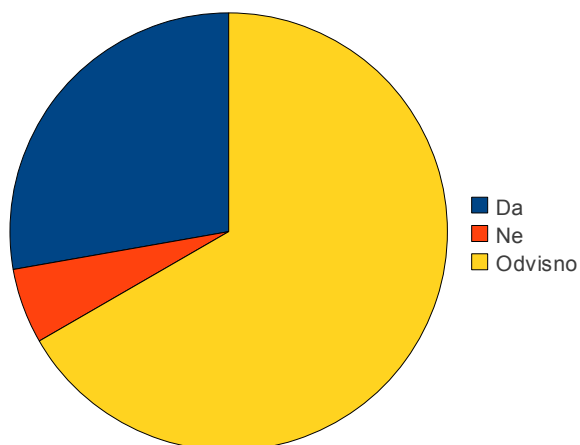
Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Iz grafa lahko razberemo, da skoraj vsa podjetja tudi ponujajo možnosti za pridobivanje znanja na neformalni ravni.

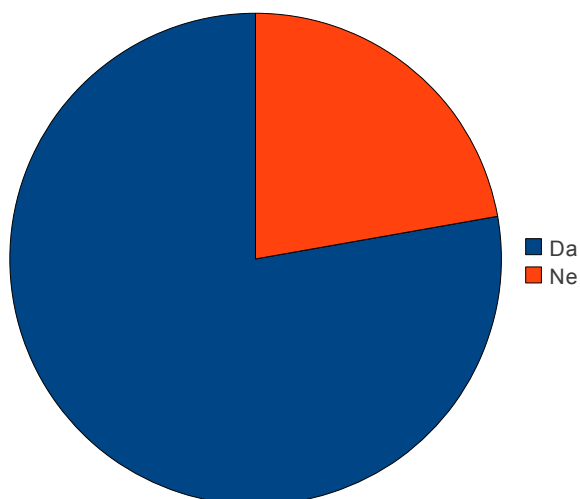
Graf 22: Če ste odgovorili z DA; ali izdajate potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?

Graf prikazuje razmerje med podjetji, ki izdajajo potrdila in podobne dokumentacije o neformalnem znanju in med podjetji, ki tega ne počno.

Graf 23: Imajo delojemalci z neformalnim znanjem prednost pri zaposlovanju?

Nekaterih podjetnikov ni sram zatrditi, da imajo iskali zaposlitve z znanjem, ki sega izven šole, pri njih več možnosti za delovno mesto, kot tisti brez le-tega.

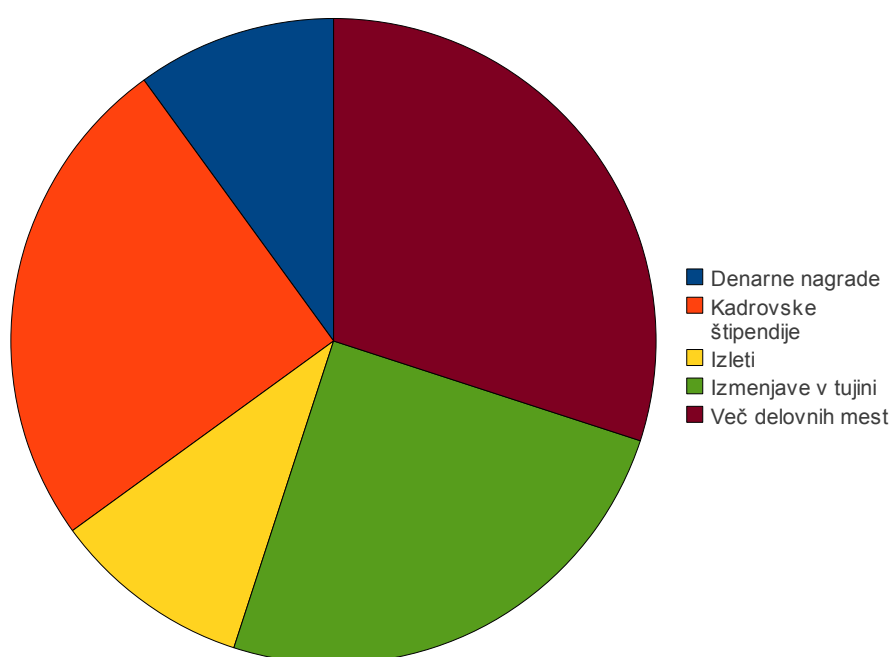

Graf 24: Ponujate možnost opravljanja počitniškega dela?

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Več kot polovica anketiranih podjetij je odgovorilo, da ponujajo možnosti opravljanja počitniškega dela, kar pomeni da je trg dela med počitnicami za dijake in študente zelo pester, ki pa najbrž ni v celoti izkoriščen.

Graf 25: Na kakšen način bi vaše podjetje motiviralo mlade, da si pridobijo neformalno znanje?

Pri načinih pa so podjetja dokaj različnih mnenj, nekaj je takšnih, ki bi dijaku ponudila kadrovske štipendije, nekateri so pripravljeni ponuditi več delovnih mest v zameno za bolj praktično in neformalno izobražene iskalce zaposlitve, spet drugi bi organizirali izmenjave v tujini pri konkurenčnih podjetjih za potrebe po boljšem delovnem sistemu.

6 SKLEPI

V svoji raziskovalni nalogi sem raziskovala kakšno je poznavanje neformalnega izobraževanja med mladimi in kako to upoštevajo podjetniki, ko iščejo nove delavce.

Prišla sem do rezultatov, ki kažejo na to da so mladi tisti, ki takšno znanje premalo izkoriščajo, podjetniki pa so tisti, ki ponujajo različne možnosti da pridobivanje takšnega znanje, ponudili pa bi jih radi še več.

6.1 Hipoteze

Hipoteza 1: Dijaki ne poznajo bistvenega pomena neformalnega znanja in ga ne pridobivajo ciljno.

Hipoteza je bila potrjena.

S pomočjo anketiranja sem potrdila prej postavljeno hipotezo, da dijake ne poznajo bistvenega pomena in da so le redki, ki ga pridobivajo ciljno. Veliko je takšnih, ki so že na kakršenkoli način pridobili neformalno znanje, a se tega ne zavedajo.

Hipoteza 2: Delodajalci ne upoštevajo neformalnega izobraževanja pri zaposlitvi.

Hipoteza je bila ovržena.

Podjetja so na anketnih vprašalnik največkrat odgovorili da je odvisno njihovo upoštevanje neformalnega znanje. Upoštevajo kakšno je delovno mesto, okoliščine, oseba, ki išče zaposlitev in njegovo formalno znanje. Nekaj pa je tudi takšnih, ki znanje izven šolskih klopi vedno upoštevajo, saj tako pridobijo kvalificirano osebje, ki imajo več splošnega znanja in znanja na različnih področjih. Prav tako pa je takšna oseba sposobna delati v skupini in nima problemov z avtoriteto, predstavitvami in podobnimi znanji, ki jih pač delodajalec išče.

Hipoteza 3: Neformalno izobraževanje dijakom prinaša prednosti pri nadaljnjem vpisu ter pri iskanju zaposlitve.

Hipoteza je bila potrjena.

Zelo malo podjetnikov je takšnih, ki neformalnega znanja nikoli ne upoštevajo. Zato lahko iz tega

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

sklepamo, da imajo mladi s takšnim znanjem vedno več možnosti pri iskanju zaposlitve oziroma pri nadaljnjih vpisih. Omenim lahko dejstvo da je bodoči študent prej sprejet v študentski dom s certifikati in drugimi pisnimi dokazili o neformalnem znanju.

7 POVZETEK

Neformalno izobraževanje se je začelo vse bolj razvijati ko je trg dela postal prenatrpan z visoko izobraženimi diplomanti. Zato so delodajalci začeli spodbujati mlade, da si pridobijo še izobrazbo izven šole/študija. Danes je to pomemben dejavnik ko iščemo zaposlitev oz. pri nadaljnjem vpisu v šolo. Z neformalnim izobraževanjem pridobivamo izkušnje, se učimo socialnih spretnosti, komunikacije, organizacije, vodenja, sledenja navodilom, spoštovanja avtoritete ipd. Vse to so pomembne kompetence, ki jih lahko dodatno ponudimo delodajalcu ter ga tako prepričamo da zaposli prav nas. Pridobimo jih lahko na zelo različne načine: počitniško delo, prostovoljno delo, udeležitev na tečajih in delavnicah, delanje raziskovalne naloge, delo v neki organizaciji... V Sloveniji imamo sistem pridobivanja neformalnega znanja dokaj razvit, problem je le v tem, da se ga malo ljudi poslužuje. In prav to je tisto kar raziskujem v nalogi; ali mladi sploh poznajo neformalno izobrazbo; ali je z neformalnim znanjem res lažje dobiti zaposlitev, kot nam to obljublajo delodajalci? S pomočjo anketiranja sem dobila odgovore, jih obdelala ter grafično prikazala.

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

8 ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorjema Mušić Islamu ter Kovač Meliti za spodbujanje, tudi takrat ko naloga ni napredovala v nobeno smer. Zahvala gre dijakom na Šolskem centru Velenje za sodelovanje pri anketiranju, prav tako pa se zahvaljujem podjetjem, ki so sodelovali pri anketiranju. Zahvaliti pa se moram še vsem ostalim, ki so na kakršenkoli način sodelovali in raziskovali pri moji raziskovalni nalogi.

9 PRILOGE

9.1 Večer - Delodajalca zanima tudi neformalna izobrazba

Pri pisanju življenjepisov za zaposlitev je običajno treba napisati tudi kaj o naši neformalni izobrazbi. Ker mnogi ne vedo, kaj v takšno izobrazbo sodi, smo odgovor poiskali pri Maji Radišek z Mojega dela. "Sem spadajo vsi tečajji, izpiti in certifikati, ki jih pridobite poleg rednega šolanja. Na primer: jezikovni tečajji, računalniški, umetniški tečajji, kakšna strokovna srečanja ali seminarji, kjer na koncu dobite potrdilo o udeležbi.

Po navadi pride prav, če imate kakšen certifikat o znanju jezika. Primer: v srednji šoli je prvi tuj jezik večinoma angleščina. Noben kadrovik ne preverja ocen v srednji šoli, tudi če so še tako dobre. Raven mature pri angleščini v srednji šoli pa je le minimalno nižja od certifikata First Certificate in English, ki ga lahko opravimo tudi v Sloveniji. In ta certifikat se lahko navede pri neformalnih znanjih kot verodostojna listina, na podlagi katere kadrovik dobi občutek: 'Aha, tale pa obvlada angleščino.'

Dobrodošli so certifikati

"Koristijo tudi drugi tečajji ali delavnice, še posebno dobrodošlo pa je, če imajo kakšno zvezo s formalno izobrazbo, oziroma, da se znanje iz formalne izobrazbe nadgradi z neformalnim," pove Radiškova. In spet navede primer: "Študent prevajalskega programa iz angleščine (s formalno izobrazbo) svoje znanje nadgradi s tečajem lektoriranja (neformalna izobrazba). Tako delodajalec dobi od ene osebe dve storitvi: prevajanje in lekturo. Tako bo po vsej verjetnosti raje zaposlil to osebo, kot tisto, ki le prevaja.

Hkrati nam neformalna izobrazba marsikaj pove tudi o posamezniku, saj je poleg formalnega izobraževanja namenil del svojega prostega časa tudi drugim vrstam izobraževanja. Torej se nenehno razvija, svoje znanje dopolnjuje, zanima ga več stvari."

Mag. Martin Mlakar, direktor kadrovske-pravnega sektorja na Pošti Slovenije, pripoveduje, da v okviru opisa delovnih mest predstavljajo eno od rubrik tudi "želena dodatna znanja". "Znanja, navedena v tej rubriki, sicer niso pogoj za zasedbo delovnega mesta, je pa vsekakor priporočljivo, da jih kandidat za zaposlitev ima, saj mu bodo pomagala pri opravljanju vsakodnevnih nalog na tem delovnem mestu," pravi Mlakar.

Dodatna znanja so zelo pomembna in jih pri končni odločitvi o tem, s katerim kandidatom bodo sklenili pogodbo o zaposlitvi, vsekakor upoštevajo. Splošnega odgovora, katerim neformalnih znanjem dajejo največji pomen, pravzaprav ni, saj je to odvisno predvsem od tega, za katero

Maja O, Neformalno izobraževanje.
Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010
delovno mesto kdo kandidira.

Dodatna znanja so dobila nov pomen

"Vsak projekt iskanja kandidatov za zaposlitev ima svoje značilnosti. So primeri, ko elementi selekcije temeljijo na izpolnjevanju formalnih pogojev ali bolj na osebnih lastnostih, pogosto so pomembna dodatna znanja, tudi neformalna," meni Alojz Šket, direktor podjetja Atama.

V letih 2006 do 2008, ko je bila ponudba kadrov manjša, so se delodajalci pogosto zadovoljili s skromnejšo izpolnitvijo zastavljenih pogojev. Letos je slika popolnoma drugačna in v procesu selekcioniranja imajo dodatna znanja nov pomen. Poudariti velja predvsem dva vidika: prvi se kaže v tem, da delodajalec pričakuje dodatna znanja zaradi kvalitetnega opravljanja dela. Ker je kandidatov več, delodajalci lahko bolj izbirajo, zato so tudi njihova pričakovanja višja. Drugi vidik pa je v tem, da so dodatna znanja odločilen jeziček na tehtnici izbire kandidatov, ko ti izpolnjujejo vse druge kriterije.

"Zato je dobro, da kandidati za zaposlitev ta znanja ob kandidaturah primerno predstavijo. Dobro je tudi, da jih obnovijo ali vsaj osvežijo," še svetuje Šket.

Vse več je delovnih mest, na katerih je obvezno, ali pa vsaj pride prav, poznavanje jezikov. Na prvem mestu je angleščina, pogosto pa so potrebni tudi drugi jeziki, nemščina, ruščina, španščina in še kateri. Znanja za delo z računalnikom so potrebna še pogosteje kot znanje jezikov.

V tretjo skupino spada vrsta drugih različnih neformalnih znanj, ki jih ljudje pridobivajo na seminarjih, v šolah ali pri delu. Pri tem delodajalce zanima, kaj kandidati res znajo, kaj in koliko so navedena znanja pri delu tudi uporabljali.

"V procesu izbire kandidatov so neformalna znanja skoraj vedno enakovreden element presoje, pogosto pa so na koncu odločilni kriterij za izbiro nove sodelavke ali novega sodelavca," meni Šket. (Zora kužet za Večer – <http://www.vecer.com/clanek2010021605512400>, 25.1.2011)

9.2 Večer - Jeziček na tehtnici pri iskanju zaposlitve

Pridobivanje znanja samo v šolskih klopeh je že zdavnaj preživeta forma, večkrat lahko slišimo, da delodajalci iskalce zaposlitve na razgovorih večinoma sprašujejo o tem, kaj znajo, kaj so počeli doslej, kot o tem, katero šolo so končali. Tisto, kar je v življenjepisu napisano pod delovne izkušnje, med drugim spada v neformalno učenje, že dlje časa obstaja indeks, kamor lahko beležiš tako pridobljena znanja, stekla pa je tudi promocija neformalnega učenja. Podeljena so bila priznanja posameznikom, organizacijam, blogerjem in nagrado za spletno stran, ki najbolj vzpodbuja neformalno učenje.

Indeks za beleženje neformalnega izobraževanja so poimenovali Nefiks, obstaja pa tudi njegova spletna različica e-Nefiks. Vanju je mogoče beležiti vse kompetence: znanja, spretnosti, sposobnosti, ki jih pridobivaš skozi delavnice, seminarje, tečaje, konference, projekte, prostovoljno delo, glasbo, šport, samostojno učenje, bodisi doma ali v tujini. Kompetence je mogoče razporediti v šest kategorij: pridobivanje znanj z aktivnim državljanstvom in odgovornim delom pri projektih, pridobivanje znanj z delom preko študentskega servisa ali pogodbe, pridobivanje znanj v organiziranih oblikah izobraževanja, pridobivanje znanj na taborih in s prostovoljnim delom, pridobivanje izkušenj v tujini in še med ostale načine pridobivanja znanja. Gre za projekt priznavanja, uveljavljanja in evidentiranja neformalno pridobljenih znanj, ki jih posameznik pridobi od štirinajstega leta naprej.

"V e-Nefiks je vpisanih okoli 12.000 uporabnikov, vendar ga vsi ne uporabljajo dovolj aktivno. Mlade bi radi spodbudili, da poleg študija počnejo še kaj, saj je to morda jeziček na tehtnici, zaradi katerega bodo dobili službo. Zaradi specifičnosti nekaterih delovnih mest takšnega znanja včasih ne moreš pridobiti nikjer drugje," razlaga vodja projekta Nefiks Alenka Blazinšek.

Na dijake bi zelo vplivali že s tem, da bi jim v šoli ponudili informacije o Nefiksu in e-Nefiksu. Šole imajo v učnih načrtih interesne dejavnosti in nekatere ure mora dijak pridobiti sam; mnogi jih pridobijo z neformalnim učenjem, pa se tega sploh ne zavedajo.

Da pri prehodu s šolanja v življenje ni ovir

Bolj kot mladi pa so na vpisovanje neformalnega znanja že pozorni delodajalci. "Še posebno v družboslovju, kjer je znanje manj eksaktno in za delo potrebuješ širši nabor izkušenj, radi pogledajo, kaj znaš," dodaja Blazinškova. Ko enkrat vneseš vsa svoja znanja v sistem, jih lahko avtomatsko kreiraš v življenjepis različnih oblik. Za tiste, ki svojih kompetenc še niso vpisali, ni prepozno, saj je to še vedno mogoče, je pa sprotno vpisovanje bolj smiselno.

Z zbiranjem neformalnih "učenosti" so lahko najbolj vestni zbiralci kompetenc prejeli, glede na število vpisov, zlato, srebrno ali bronasto nagrado neformalnega učenja. "Nagrade podeljujemo mladim, ki jim ni vseeno, kako bodo zaposljivi po koncu šolanja in kakšna bo njihova prihodnost. To so mladi, ki s pridobivanjem neformalnega znanja sami skrbijo za to, da jih pri prehodu s šolanja v življenje ne ustavi nobena ovira in zato predstavljajo zgled vsej generaciji," še dodaja Blazinškova.

Posebno priznanje so podelili tudi organizacijam, ki že spodbujajo vpisovanje neformalnih

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

izobraževanj, portal Talentiran.si, na katerem je mogoče najti nasvete, kako se neformalno izobraževati, je razvil še mrežo tutorjev, ki bodo promovirali neformalno izobraževanje. "Nefiks tutorji s promocijo med mladimi opravljajo pomembno delo, saj jih ozaveščajo o pomenu beleženja neformalnega znanja. To v času, ko mladi diplomanti težko najdejo zaposlitev, čedalje bolj pridobiva veljavo. Zavzemamo pa se še za to, da bi neformalno pridobljeno znanje začeli bolj upoštevati tudi delodajalci in širša družba nasploh," pravi študentska ministrica za socialo in zdravstvo ŠOU v Ljubljani Kaja Medved.

Na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve menijo, da se je pomembno osredotočiti na znanja in spretnosti, potrjene formalno ali neformalno, predvsem pa na vseživljenjsko učenje:

"Vsekakor bo trg dela narekoval nadaljnji razvoj in implementacijo koherentnega izobraževalnega in certifikatnega sistema, ki bo znal oblikovati takega posameznika, ki bo na trgu dela zaposljiv in fleksibilen. V času globalizacije in vse hitrejših sprememb je nujno prepoznavati in potrjevati vsa znanja, ki jih imamo in ki jih lahko nadgrajujemo v tiste veščine in spretnosti, ki nosijo kompetentnost in prednost na trgu."

(Franja Žist za Večer – <http://www.vecer.com/clanek2009052805436741,25.1.2011>)

9.3 Ankete za dijake

Sem Maja Ovčar, dijakinja 4. letnika Elektro in računalniške šole Velenje. Delam raziskovalno nalogo na temo neformalnega izobraževanje in ker me zanima, koliko poznate to temo sem se obrnila na Vas. Za potrebe raziskovalne naloge vas prosim, če izpolnete anketni vprašalnik. Anketa je anonimna. Na vprašanja odgovorite tako da obkrožite črko pred odgovorom, ki velja za vas.

Letnica rojstva

_____

Spol

- a) moški
- b) ženski

Ali veš kaj je neformalno izobraževanje?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vem točno

Ali pridobivaš neformalno znanje?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vem

Poznaš potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?

- a) Da
- b) Ne

Si mnenja, da bi te delodajalec prej zaposlil z neformalnim znanjem?

- a) Da
- b) Ne
- c) Odvisno

Če si že kdaj opravljal/sodeloval/delal pri katerih od naštetih dejavnosti jo obkroži.

- a) Počitniško delo
- b) Mladinska šolska izmenjava
- c) Tečaj
- d) Delavnica
- e) Prostovoljno delo

Maja O, Neformalno izobraževanje.

Raziskovalna naloga na Elektro in računalniška šola, Velenje 2010

Kateri način bi te motiviral za pridobivanje neformalnega znanja?

- a) Izleti
- b) Denarne nagrade
- c) Srečanja
- d) Izmenjave
- e) Boljša zaposljivost

Hvala za sodelovanje

9.4 Anketa za podjetja

Sem Maja Ovčar, dijakinja 4. letnika Elektro in računalniške šole Velenje. Delam raziskovalno nalogo na temo neformalnega izobraževanje in ker me zanima, koliko poznate to temo sem se obrnila na Vas. Za potrebe raziskovalne naloge vas prosim, če izpolnete anketne vprašalnike. Na vprašanja odgovorite tako da obkrožite črko pred odgovorom, ki velja za vaše podjetje. Anketa je anonimna.

Ali poznate neformalno izobraževanje?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vem točno

Ali ponujate možnost pridobivanja neformalnega znanja?

- a) Da
- b) Ne

Če ste odgovorili z DA; ali izdajate potrdila, certifikate in druga priznanja o neformalnem znanju?

- a) Da
- b) Ne

Imajo delojemalci z neformalnim znanjem prednost pri zaposlovanju?

- a) Da
- b) Ne
- c) Odvisno

Ponujate možnost opravljanja počitniškega dela?

- a) Da
- b) Ne

Na kakšen način bi vaše podjetje motiviralo mlade, da si pridobijo neformalno znanje?

- a) Denarne nagrade
- b) Kadrovske štipendije
- c) Izleti
- d) Izmenjave v tujini
- e) Več delovnih mest

Hvala za vaše sodelovanje